

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

LXXIII. De insipientia hominum non timentium nec diligentium Deum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

Sed in lege Domini voluntas eius. Superiori versu dictum est quid sit respiciendum: In hoc autem dicitur quid sit appetendum. In illo dictum est tanquam *declina à malo*: in hoc autem, *& fac bonum*: quod utique est ambulare in lege. Sed quoniam hæc via agitur non gressu corporis, sed affectu mentis: ideo dictum est: *In lege Domini voluntas eius*. Velle enim (teste beato Gregorio) mente ire est. Per hanc viam incedunt, & quasi quendam cursum ducunt tria genera hominum, servus, mercenarius, filius. Trahunt autem eundem cursum jumenta, quorum nomina sunt, comminatio & promissio. Super comminationem servus sedet, super promissionem mercenarius. Horum uterque trahit cursum, alter timore, alter cupiditate, & uterque propriis stimulis impellitur. Solus filius, qui nec timore quatitur, nec illicitur cupiditate, sed spiritu dilectionis agitur, sine labore aut læsione vehitur in curru *f*. *Quicumque enim spiritu Dei aguntur, hi filii sunt Dei*. Habet etiam currus ille quatuor rotas, illas scilicet quatuor animi affectiones notissimas, amorem & lætitiã, timorem & tristitiã. Amat enim, reprobi temporalia, & lætantur eam malefecerint: sed hunc amorem & hanc lætitiã sequitur timor & tristitiã sempiterna. Electi vero quibus dicitur *g*: *Mundus gaudebit, vos autem contristabimini, sed tristitiã vestra vertetur in gaudium*: ponunt primas rotas timorem & tristitiã, posteriores amorem & lætitiã. Iplis enim commutatur timor in charitatem, tristitiã in lætitiã sempiternam.

Ibidem.

Tria hominum genera per viam legis Domini incedunt.

f Rom. 8. c.

g Ioan. 16. d

Notandum autem, quod hæc via legis Domini consummatur sex diebus. Et prima quidem diata est gemitus cordis: secunda confessio oris, tertia largitio propriæ possessionis, quarta labor corporis, quinta abnegatio propriæ voluntatis, sexta contemptus mortis. In septima fit quies ab omnibus prædictis, sperans octavam resurrectionis. *Et in lege eius meditabitur die ac nocte*. In quocunque statu sit homo positus, nunquam recedendum est illi à lege Domini, sed semper in die bonorum non immemor sit malorum, & in die malorum memor sit semper bonorum. Potest etiam per diem & noctem contemplativa & activa vita intelligi, quæ ambæ continentur in lege Domini.

SERMO LXXIII.

De insipientia hominum non timentium, nec diligentium Deum.

Dixit insipiens in corde suo, non est Deus *a*. Deus licet unus sit & unum sit, tamen non sui varietate, sed animi nostri mutatione gustantibus nobis diversos videtur habere sapes. Sapit enim timenti iustitiã & potentiam; sapit amanti bonitatem & misericordiam. Unde & alibi ait idem, iste Propheta *b*: *Semel locutus est Deus, duo hæc audivi: quia potestas Dei est, & tibi Domine misericordia*. Idem quippe est audire hoc quod gustare: quia

* a Psal. 52. a

Deus pro affectuum varietate nobis sapit diversimodè.

Sermones S. Bernardi.

Yyyy

utrumque

utrumque sit una & simplicissima mente. Itaque semel locutus est Deus: quia unum genuit Verbum. Cæterum nos per unum verbum duo hæc audimus sive sapimus, *quia potestas Dei est, & tibi Domine misericordia.* Atis quidem penitus insipiens est, cui nec timorem Deus sapit, nec amorem. Discat quantum vult; ego sapientem non dixerim, dum nec timebit nec diliget Deum. Quomodo enim dixerimus in sapientia consummatum, quem video nec initiatum? Nam *initium sapientia timor Domini est*: consummatio amor; media sibi vendicat spes. Cui ergo nec justitiam sapit Deus per timorem, nec misericordiam per amorem: is planè dicit *in corde suo, non est Deus.* Deum enim non putat, quem nec justum, nec pium reputat.

Psal. 110. b.
Ecli. 1. &
Prov. 1. b
*Insipiens est, cui:
nec timorem,
nec amorem
Deus sapit.*

S E R M O LXXIV.

De corruptione hominum.

Psal. 13. &
52. a*
*Anima cor-
ruptio triplex:*

*Corporis qua-
druplex.*

*Elementa in
quatuor corpo-
ris partibus
singulariter vi-
gentia.*

*Hominum qua-
tuor sortes, qua-
rum una san-
tum facit bo-
num.*

Corrupti sunt, & abominabiles facti sunt in studiis suis, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum. Habet anima corruptionem suam, habet & corpus suam. Corruptio animæ triperita est; quadriperita est corporis. Corpus siquidem constat ex quatuor elementis. Anima vero triplici vi subsistit. Est enim rationalis, concupiscibilis, irascibilis. Rationalem, cujus sanitas est cognitio veritatis, corrumpit superbia. Corrupta autem fallitur duobus modis: in cognitione sui, & cognitione Dei. Concupiscentiam corrumpit vana gloria, iram invidia. Corruptio corporis dicitur abominatio, & fit quatuor modis, secundum quatuor elementa ex quibus constat. Quatuor enim sunt quæ corpus corrumpunt, curiositas, loquacitas, crudelitas, voluptas. Sunt autem quatuor partes corporis, in quibus singulis maximè vigent singula elementa. Nam in oculis est ignis: in lingua quæ vocem format, aer: in manibus quarum propriè tactus est, terra: in membris genitalibus, aqua. Has quatuor partes corrumpit illa quadriperita pestis. Oculos scilicet curiositas; linguam loquacitas; manus crudelitas, genitalia voluptas. Sic fiunt homines corrupti & abominabiles, corrupti in anima, abominabiles in corpore; corrupti coram Deo, abominabiles coram hominibus. *Non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.* Quatuor genera sunt hominum, quorum omnium nullam est quod faciat bonum nisi unum. Quidam enim sunt qui Deum nec intelligunt nec requirunt, & hi mortui sunt. Alii intelligunt quidem, sed non requirunt, & hi impii sunt. Alii requirunt, non autem intelligunt: & hi fatui sunt. Alii vero & intelligunt, & requirunt: & hi sancti sunt. De quibus solis dici potest, quia ipsi sunt qui faciunt bonum.

S E R M O LXXV.

De poenitentia in mortem non differenda.

Mal-